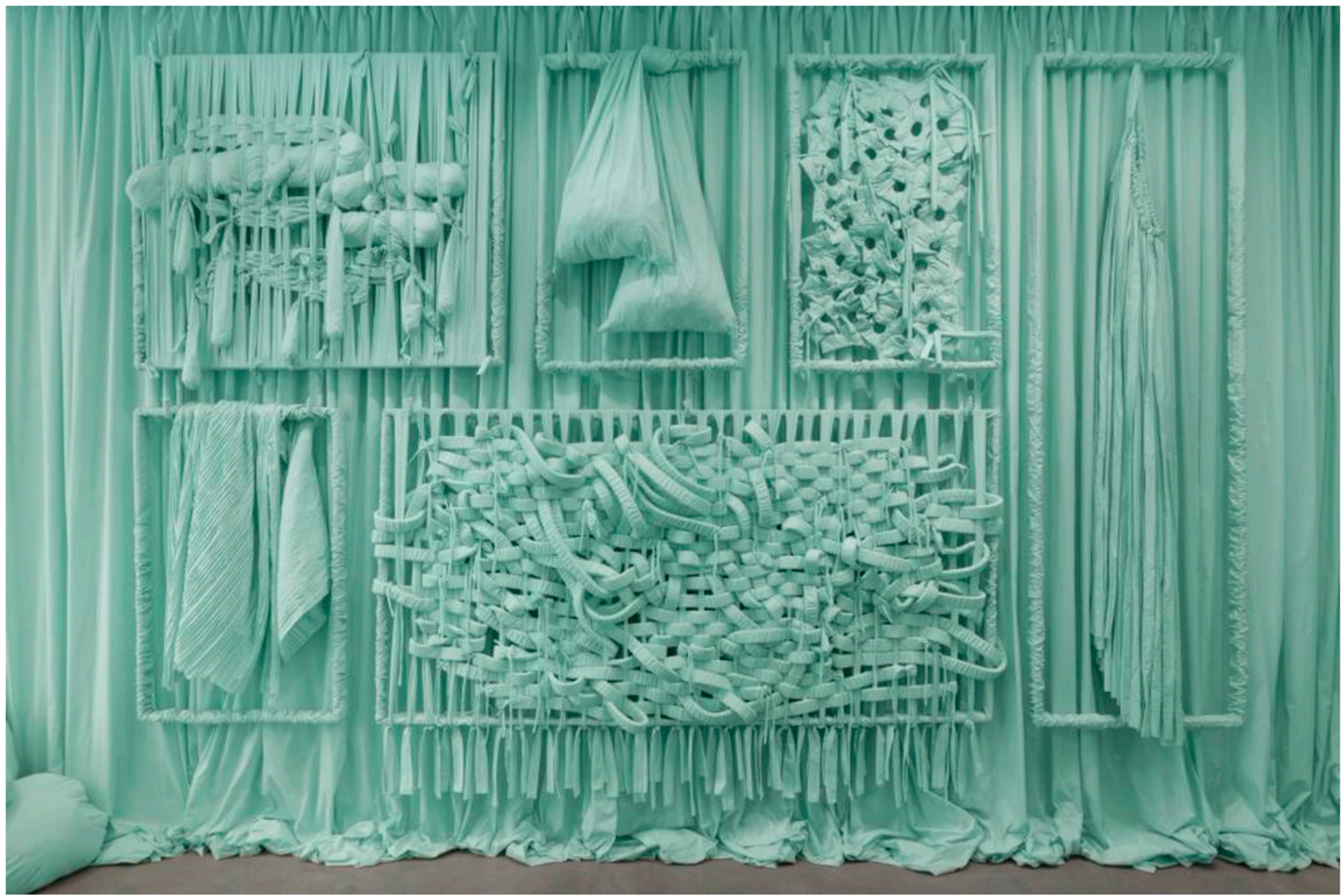

En utstilling en ikke blir ferdig med med det første

Tekstilkunstner John K. Rausteins nye utstilling gir et svært lekent førsteinntrykk, men viser seg snart å inneholde mørkere lag.

Raustein (Tor Simen Ulstein / Kunstdok)

Av Meera Manjit Kaur, anmelder

01/07/2022 00:05

Idet jeg trer inn i John K. Rausteins myke, tekstilbaserte utstillingsinstallasjon på Nitja senter for samtidskunst i Lillestrøm, får jeg tilfeldigvis øye på kunstneren selv. Raustein retter med omhu på noen rynker på verket «Veggskulptur (stabel)». Jeg tror neppe publikum ville merket noe, men for kunstneren selv er det åpenbart ikke aktuelt å overlate noe til tilfeldighetene. Synet understreker for meg at utstillingens overveldende mengder med tekstilskulpturer, som kan virke tilfeldig plassert i rommet, selvsagt er kuratert på plass med tilsvarende omhu.

ANMELDELSE

John K. Raustein: *Tilrettelagte sannheter (den nye verden)*

24.6. – 7.8.22

Nitja senter for samtidskunst, Lillestrøm

John K. Raustein har jobbet med tekstilkunst i over to tiår. I starten av karrieren hentet han inspirasjon fra sin inntreden som mannlig kunstner på et kvinnedominert felt. I installasjonen «I’m trying to be a handyman» fra 2000 spilte Raustein på humor og kjønnsstereotyper, ved å blant annet brodere en gigantisk hammer på et

strykebrett. Slik har han gjennom kunsten sin utfordret tekstilen som et kjønnnet materiale. I løpet av det siste tiåret har Raustein blitt mer kjent for sine enorme tekstilinstallasjoner, med en mer abstrakt tilnærming. Det monumentale preget er til stede også i utstillingssalen på NITJA, der veggene er kledd med bomullstekstil fra gulv til tak. Det første verket en møter er «Skulptur (hylle/mint)», som kan gi assosiasjoner til den tyske kunstneren Anselm Kiefers installasjon *High Priestess*, fra Astrup Fearnley Museets kunstsamling. Men mens Kiefers svære hylle er fylt med bøker av bly, bugner Rausteins hylle av fjærlette objekter av vatt og skumgummi, med sirkulære og biomorfe former som tradisjonelt har vært assosiert med det feminine. I tillegg viser objektene frem ulike syteknikker, og hyllen kan slik forstås som en feiring av håndarbeidets rike kunnskapstradisjon, som Raustein trekker veksler på i sitt kunstneriske virke.

Bare se, ikke røre

Bakteppene som fyller veggene, er i fargene mint, aqua, og terrakotta. Disse fargene deler utstillingen i tre deler. Den mintgrønne fargen er hentet fra Rausteins minne om et barndomsantrekk bestående av shorts og topp med matchende belte, noe som blant annet åpner for at «Skulptur (hylle/mint)» også kan tolkes som en hylle med barneleker. Leker gjør seg som kjent best ved å bli rørt og lekt med, og under åpningshelgen kunne man få tilfredsstillelsen av å se nettopp dette gjennom performancen *Katter som virker*. Performansen er laget i samarbeid med teaterregissør Maria Drangeid, og utført av tre skuespillere i kostymer designet av Antti Bjørn. Kostymene er til vanlig en del av utstillingen, og går i ett med installasjonen når de blir lagt tilbake på sine faste plasser i denne. Dette gir et inntrykk av de kostymekleddes vesenene som tre kunstverk fra utstillingen som er blitt besjelet.

Vesnene interagerer lekent med hverandre og utstillingens objekter. Men performansen rommer også en dødsscene, hvor et av vesenene faller om, mens de to andre blir stående i sjokk. Dette skjer gjentatte ganger, mens scenografien går fra å vekke assosiasjoner til dans og lek, til å vise til døden. Man blir slått av at den mintgrønne fargen jo er som hentet fra operasjonssaler i amerikanske filmer, og med ett får Rausteins lekne univers en mørk undertone. «Skulptur (hylle/mint)» begynner i stedet å minne om utstysrommet på et sykehus. Den indre delen av utstillingen, i rødbrun terrakottafarge, vekker på tilsvarende vis nå assosiasjoner til kroppens organer. I en utstilling som ved første inntrykk bare virker leken og barnlig, har Raustein med skjulte sting lykkes i få frem flere underliggende lag.

Vesnene interagerer lekent med hverandre og utstillingens objekter. Men performansen rommer også en dødsscene, hvor et av vesenene faller om, mens de to andre blir stående i sjokk. Dette skjer gjentatte ganger, mens scenografien går fra å vekke assosiasjoner til dans og lek, til å vise til døden. Man blir slått av at den mintgrønne fargen jo er som hentet fra operasjonssaler i amerikanske filmer, og med ett får Rausteins lekne univers en mørk undertone. «Skulptur (hylle/mint)» begynner i stedet å minne om utstysrommet på et sykehus. Den indre delen av utstillingen, i rødbrun terrakottafarge, vekker på tilsvarende vis nå assosiasjoner til kroppens organer. I en utstilling som ved første inntrykk bare virker leken og barnlig, har Raustein med skjulte sting lykkes i få frem flere underliggende lag.

Beste installasjonsverk

For å hjelpe oss på veien mot disse flertydige tolkningene har Raustein gitt utstillingen ti ulike titler, som publikum kan velge mellom. Hva utstillingen forteller om kommer også an på hvem som betrakter den, synes å være budskapet. For å finne frem til titlene må man imidlertid plukke med seg et formidlingsark eller lese om utstillingen på NITJAs nettsider. Selv om hensikten er god er jeg derfor skeptisk til om dette egentlig blir tatt i bruk av besøkende.

Ellers må det sies at denne utstillingen er Rausteins beste installasjonsverk til dags dato. Kunstneren har jobbet mye med store installasjoner de siste årene, men dette er første gang installasjonene er satt opp på arkitektonisk vis, på en måte som danner en labyrint som tvinger oss tett på de monumentale verkene. Som en kunstner som ikke arbeider performativt er det både vågalt og sjenerøst av Raustein å invitere inn Bjørn og Drangeids tolkninger. Åpningshelgens performance demonstrerte på effektivt vis installasjonenes flertydige potensial, noe som sammen med den interessante leken med kjønnsstereotyper og pekene mot tekstilkunstens lange tradisjoner er med på å gjøre dette til en rik og sammensatt utstilling, som betrakteren ikke blir ferdig med med det første.